

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
معاونت خبر

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها درباره

روند اجرایی برجام (۳۷)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۴/۰۷ تا ۹۵/۰۴/۱۳)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

پژوهشگر: مرتضی هوشیار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام
۴	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام
۵	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)
۶	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نگاهانه رهبر معظم انقلاب
۷	ه - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام
۸	بررسی و تحلیل

بسمه تعالی

■ مقدمه

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگنمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حمله سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافقی جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

- ❖ افزایش صادرات نفتی ایران؛ صادرات نفتی ایران از مرز ۲/۵ میلیون بشکه در روز گذشت
- ❖ تاکید مجدد بانک جهانی بر خودداری از همکاری با ایران؛ این نهاد در بیانیه‌ای رسماً هرگونه همکاری با ایران در دوران پسابرجام را تکذیب کرد.
- ❖ انتقاد رئیس مجلس آمریکا از جان کری؛ «کجای توافق هسته‌ای اوپاما آمده که جان کری باید بازاریاب اصلی ایران باشد؟»
- ❖ بانک صادرات - واردات آمریکا؛ این بانک هیچ تراکنش مالی را برای ایران تسهیل نخواهد کرد.
- ❖ جان کری؛ تجارت با ایران، ابزاری است که می‌تواند تغییرات داخلی را در این کشور تقویت کند.
- ❖ علی لاریجانی؛ غربی‌ها در اجرای برجام نقاط ضعفی را جا گذاشتند که برخی از این نقاط ضعف مربوط به برچیدن تحریم‌ها علیه ایران می‌شود

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۴/۰۷	افزایش صادرات نفتی ایران	مجموع صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران برای نخستین بار در سال‌های اخیر از ۲,۵ میلیون بشکه گذشت. هر چند برخی گزارش‌ها حاکی از این است که سطح صادرات نفت ایران از سطح پیش از اعمال تحریم‌ها هم فراتر رفته است اما مسئولان ارشد وزارت نفت تاکید دارند که ما هنوز به سطح صادرات پیش از تحریم‌ها نرسیده‌ایم.	۲	ایسنا
۲	چهارشنبه ۹۵/۰۴/۰۹	طرح دعوی از سوی مرکز قانون و عدالت آمریکا علیه دولت اواما	مرکز قانون و عدالت آمریکا علیه وزارت خارجه این کشور به دلیل حذف بخشی از نوار ویدئویی سخنگوی وزارت خارجه آمریکا که مربوط به توافق هسته‌ای با ایران می‌شد، طرح دعوی کرده است. این دادخواست ماه گذشته زمانی آغاز شد که این مرکز اعلام کرد که طبق قانون آزادی اطلاعات (FOIA) خواستار دستیابی به سوابق دولتی شده که نشان می‌دهد که چه کسی در دولت اواما در سانسور کلیپ ویدئویی کنفرانس خبری سخنگوی وزارت خارجه آمریکا درباره برنامه هسته‌ای ایران بود، نقش داشته است.	۷	خبرگزاری فارس
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۴/۰۹	تاکید مجدد بانک جهانی بر خودداری از همکاری ایران در دوره پسابرجامی	بانک جهانی در اطلاعیه‌ای در واکنش به اظهارات محمد خزاعی، معاون وزیر اقتصاد گفت که این نهاد قصد هیچ برنامه همکاری و سرمایه‌گذاری بلندمدت و کوتاه مدت در ایران را طی دوران پسابرجام ندارد. در شرایطی که معاون وزیر اقتصاد ادعا می‌کرد که ایران و بانک جهانی قرار است فصل جدیدی از روابط را آغاز کنند، این نهاد در بیانیه‌ای رسماً هرگونه همکاری با ایران در دوران پسابرجام را تکذیب کرد.	۲	تابناک
۴	پنجشنبه	انتقاد رئیس مجلس آمریکا از نقش	بال رایان، رئیس مجلس نمایندگان آمریکا «جان کری»، وزیر خارجه این کشور را به بازاریابی	۷	خبرگزاری فارس

۱ - کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
 ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آورنبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران
 ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
	۹۵/۰۴/۱۰	جان کری در اجرای برجام	برای ایران متهم کرده است. وی در مصاحبه با واشنگتن فری بیکن گفت: «حقیقت اینجا است که ایران اصلی‌ترین حامی تروریسم دولتی است. تا زمانی که این تغییر نکند، شرکت‌ها حق دارند برای ورود به بازار ایران، نگران باشند.» «رایان» در بخش دیگری از این مصاحبه، گفت: «کجای توافق هسته‌ای اوپاما آمده که جان کری باید بازاریاب اصلی ایران باشد؟» اشاره رایان به اظهاراتی است که کری برای ترغیب شرکت‌های اروپایی برای تجارت با ایران مطرح کرده است.		
۵	پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰	تاکید بانک صادرات - واردات آمریکا بر خودداری از تسهیل مبادله با ایران	رئیس بانک صادرات - واردات آمریکا در پاسخ به نامه یک نماینده کنگره نوشته این بانک هیچ تراکنش مالی را برای ایران تسهیل نخواهد کرد. «فرد هاچبرگ»، رئیس این بانک خطاب به استنی هویر، عضو مجلس نمایندگان آمریکا نوشته است: «به موجب قوانین جاری، بانک صادرات - واردات ایالات متحده هیچ مبادله‌ای را برای حامیان تروریسم دولتی تأمین مالی نخواهد کرد.» وی در ادامه نوشته است: «همان‌طور که می‌دانید، مبادلات مربوط به حامیان فعلی تروریسم دولتی - جمهوری سودان، جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه - در حال حاضر مشمول محدودیت‌های متعددی هستند.»	۲	خبرگزاری فارس
۶	شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	افطار برجانی رئیس جمهوری	حسن روحانی، رئیس جمهوری در ضیافت افطار با دست اندرکاران برنامه جامع اقدام مشترک (برجام): تردیدی نیست که اگر ارشادات، حمایت‌ها و دفاع قاطع مقام معظم رهبری نبود، در پیشبرد برجام با مشکل مواجه می‌شدیم. در چارچوب این مذاکرات و در نهایت برجام، به توافقی دست یافتیم که مساله بسیار پیچیده پی‌ام‌دی، حل و فصل گردید، کشور از فصل هفتم خارج و تحریم‌ها بتدریج برداشته و مسیر تقویت برنامه دفاعی کشور نیز گشوده شد..	۶	خبرگزاری صدا و سیما

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

منبع رسانه‌ای	اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان‌کننده	تاریخ	ردیف
تابناک	<p>نظام توافق برجام را با چشم‌بینا انتخاب کرد ولی در این میان باید دید غربی‌ها در پس این توافق چه فکری در سر دارند، آیا آنچه می‌گفتند را دنبال می‌کنند یا طور دیگری می‌خواهند اقدام کنند. به نظر می‌رسد غربی‌ها در اجرای برجام نقاط ضعفی را جا گذاشتند که برخی از این نقاط ضعف مربوط به برچیدن تحریم‌ها علیه ایران می‌شود که بخشی از این عدم برچیدن تحریم‌ها را در بانک‌های بزرگ کشور شاهدیم. یک اضطرابی هم برای سرمایه‌گذاری در ایران ایجاد می‌کنند و در پشت صحنه خزانهداری آمریکا اضطراب‌هایی را به وجود می‌آورد تا سرمایه‌گذاری در ایران انجام نشود. آنها همزمان با توافق هسته‌ای، عملیات دیگری را هم از نظر سیاسی سامان دادند تا نفوذ نظامی‌شان را در منطقه بیشتر جلوه دهند.</p>	<p>رفتار غیرمتعهدانه آمریکا در قبال برجام</p>	<p>علی لاریجانی، رئیس‌مجلس</p>	<p>سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸</p>	۱
خبرگزاری تسنیم	<p>ما به سهم خودمان نقض‌کننده عهدی که بستیم، نیستیم و مذاکرات در جهت اجرای برجام باید ادامه یابد. رهبر معظم انقلاب در همین راستا از گروه ناظر اجرای برجام خواستند که نحوه اجرایی شدن برجام را با دقت رصد و پیگیری کنند، مگر اینکه طرف مقابل اعلام کند که برجام را کنار می‌گذارد در غیر این صورت باید مذاکرات را برای اجرای برجام با قدرت پیش برد.</p>	<p>پایبندی ایران بر تعهدات برجامی خود</p>	<p>علی اکبر ولایتی، مشاور ارشد بین‌الملل رهبر معظم انقلاب</p>	<p>سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸</p>	۲

منبع رسانه‌ای	اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان کننده	تاریخ	ردیف
انتخاب	مسیری که غربی ها می روند، کج راهه است و آنها می خواهند به ایران با بهانه دیگر فشار آورند. اگر غربی ها به دنبال این باشند که حول و حوش مسأله هسته‌ای دیوار بکشند و هسته‌ای را به زبان دیگری احیا کنند. توافق بهم می خورد .	بی توجهی غرب به تعهدات برجامی خود	علی لاریجانی، رئیس مجلس	پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰	۳
خبرگزاری صدا و سیما	تردیدی نیست که اگر ارشادات، حمایت ها و دفاع قاطع مقام معظم رهبری نبود، در پیشبرد برجام با مشکل مواجه می شدیم. در چارچوب این مذاکرات و در نهایت برجام ، به توافقی دست یافتیم که مساله بسیار پیچیده پی ام دی ، حل و فصل گردید ، کشور از فصل هفتم خارج و تحریم ها بتدریج برداشته و مسیر تقویت برنامه دفاعی کشور نیز گشوده شد ..	تثبیت بهتر منافع ملی کشور با برجام	حسن روحانی، در ضیافت افطار با دست اندرکاران (برجام)	شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	۴
باشگاه خبرنگاران جوان	کل برجام در اختیار آمریکا نیست و کشورهای اروپایی موضع متفاوتی نسبت به آمریکا دارند، البته باید گفت هیئت نظارت بر برجام به طور مداوم تشکیل و در جلسه گذشته این کمیته، بدعهدی های آمریکا علیه ایران که از کودتای ۲۸ مرداد تا جنگ تحمیلی و پس از آن است که منجر به تشکیل پرونده شده که برای آنها احکام قضایی صادر شده است و مجموعه این پرونده ها در حدود ۵۰ میلیارد دلار است.	بدعهدی آمریکا در برابر ایران	علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی	شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	۵

ج - گاهشمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۴/۰۷	جو بایدن ، معاون رییس‌جمهور آمریکا (در پاسخ به سوال چارلی رز، مجری شبکه بلومبرگ)	پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود	معاون سعودی‌ها از اقدام ایران برای عمل به تعهداتش در توافق هسته‌ای مثل پرکردن هسته راکتور آب سنگین اراک و انجام اقداماتی که تصور نمی‌شد روزی ایران آن‌ها را اجرایی کند، غافلگیر شدند ، ما با هرگونه اقدام ایران در راستای حمایت از تروریسم به شدت مقابله خواهیم کرد	ایسنا
۲	سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸	اریک شولتز، سخنگوی کاخ سفید	مقابله با سیاست‌های منطقه‌ای ایران	در صورتی که ایران به حمایت مالی و تسلیحاتی از حزب‌الله ادامه دهد این موضوع در میزان دسترسی تهران به بازارهای بین‌المللی تأثیر خواهد گذاشت ، شش قدرت برتر جهانی که در اغلب موضوعات با هم اتفاق نظر ندارند، دور هم جمع شدند تا شدیدترین تحریم‌ها را ضد ایران اعمال کنند که باعث شد آنها (ایرانی‌ها) پای میز مذاکره بیایند و در نهایت راه حلی برای مسدود کردن مسیر ایران به سمت سلاح هسته‌ای به دست آید.	خبرگزاری تسنیم
۳	پنج‌شنبه ۹۵/۰۴/۱۰	پال رایان، رئیس مجلس نمایندگان آمریکا	سنگ اندازی مجلس نمایندگان آمریکا در اجرای برجام	رایان: «جان کری»، وزیر خارجه این کشور را به بازاریابی برای ایران متهم کرده است. وی در مصاحبه با واشنگتن فری بیکن گفت: «حقیقت اینجا است که ایران اصلی‌ترین حامی تروریسم دولتی است. تا زمانی که این تغییر نکند، شرکت‌ها حق دارند برای ورود به بازار ایران، نگران باشند.» ، «کجای توافق هسته‌ای اوپاما آمده که جان کری باید بازاریاب اصلی ایران باشد؟» اشاره رایان به اظهاراتی است که کری برای	خبرگزاری فارس

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
				ترغیب شرکت‌های اروپایی برای تجارت با ایران مطرح کرده است.	
۴	پنج‌شنبه ۹۵/۰۴/۱۰	فرد هاچبرگ، رئیس بانک صادرات - واردات آمریکا	خودداری از تسهیل معاملات بانکی با ایران	هیچ مبادله‌ای برای ایران را تسهیل نخواهیم کرد. « به موجب قوانین جاری، بانک صادرات - واردات ایالات متحده هیچ مبادله‌ای را برای حامیان تروریسم دولتی تأمین مالی نخواهد کرد.»	خبرگزاری فارس
۵	پنج‌شنبه ۹۵/۰۴/۱۰	براد شرمین، نماینده دموکرات ایالت کالیفرنیا	معامله بوئینگ و ایران ایر	من بر این باورم که نهادهای تحت کنترل (دولت آمریکا) شما نباید مجوز لازم برای فروش هواپیما به شرکت ایران ایر را در شرایط کنونی و آینده قابل پیش بینی صادر کنید. این تقریباً مسلم است که ایران ایر از این هواپیماها برای مقاصد نابکارانه استفاده خواهد کرد. این یک نگرانی مشترک در بین نمایندگان آمریکایی است ولی ممکن است ایران اعلام کند که هرگونه دخالت در این قرارداد، نقض مفاد توافقنامه هسته‌ای خواهد بود. بر اساس مفاد توافق هسته‌ای، ایران ایر از فهرست شرکت‌های تحریم شده خارج شده است ولی هرگونه قراردادی باید با تصویب دولت فدرال آمریکا باشد.	خبرگزاری فارس
۶	پنج‌شنبه ۹۵/۰۴/۱۰	جان کری، وزیر خارجه آمریکا در سخنانی در موسسه تحقیقاتی اسپن در ایالت کلرادو	معامله بوئینگ و ایران ایر	امیدوارم قرارداد فروش ۲۵ میلیارد دلاری هواپیمای بوئینگ به ایران، این کشور را از پیشروترین حامی تروریسم به یک دولت مسئول تبدیل کند. تجارت با ایران، ابزاری است که می‌تواند تغییرات داخلی را در این کشور تقویت کند.	خبرگزاری تسنیم
۷	شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	بن رودز، معاون مشاور امنیت ملی آمریکا در گفتگوی اختصاصی با شبکه الجزیره انگلیسی	فواید توافق هسته‌ای	این توافق، نماد آشتی بزرگتر با ایران نیست، ما بر خلاف سیاستهای ایران در بسیاری از بخشهای منطقه عمل می‌کنیم. همه کسانی که بحثهای مربوط به این مسئله را دنبال می‌کردند به خوبی می‌دانند که ما در زمینه استدلالهایی که در حمایت از توافق هسته‌ای مطرح می‌کردیم، بسیار شفاف و روشن عمل کردیم. این سخنان ما مبتنی بر واقعیت‌های مفصل درباره ماهیت برنامه هسته‌ای و ماهیت مسائل مربوط به کوچک شدن برنامه هسته‌ای ایران و انتقال ذخایر هسته‌ای به خارج از ایران و تحت نظر بین المللی قرار گرفتن سانتریفیوژهای ایران بود. ما تلاش کردیم بهترین استدلالها را درباره توافق هسته‌ای بیان کنیم.	خبرگزاری صداسیما

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۸	شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	جان کربی، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا	پایبندی ایران به برجام	اگر ایران به تعهدات خود در توافق هسته‌ای پایبند نباشد، آمریکا مقابله خواهد کرد. ما چشمان خود را بر روی فعالیت های بی ثبات کننده ایران بسته ایم. بسیاری از ایرانی ها خواهان روابط بهتر با مابقی جهان هستند. ما می دانیم افرادی در کشور هستند که خواهان تعاملات بیشتری با جهانیان هستند.	خبرگزاری صداسیما

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه گانه رهبر معظم انقلاب

ردیف	الزامات نه گانه رهبر انقلاب	واکنش های داخلی	واکنش های خارجی	فرایند اجرایی
۱	اولاً: از آنجا که پذیرش مذاکرات از سوی ایران اساساً با هدف لغو تحریم های ظالمانه ای اقتصادی و مالی صورت گرفته است. لازم است تضمین های قوی و کافی برای جلوگیری از تخلف طرف های مقابل، تدارک شود. هرگونه اظهاری مبنی بر این که ساختار تحریم ها باقی خواهد ماند، به منزله ی نقض برجام است. ثانیاً: در سراسر دوره هشت ساله، وضع هرگونه تحریم در هر سطح و به هر بهانه ای .. توسط هر یک از کشورهای طرف مذاکرات، نقض برجام محسوب خواهد شد و دولت	علی لاریجانی، رییس مجلس شورای اسلامی : به نظر می رسد غربی ها در اجرای برجام نقاط ضعفی را جا گذاشتند که برخی از این نقاط ضعف مربوط به برچیدن تحریم ها علیه ایران می شود که بخشی از این عدم برچیدن تحریم ها را در بانک های بزرگ کشور شاهدیم. رئیس مجلس در بخش دیگری از سخنانش تصریح کرد: یک اضطرابی هم برای سرمایه گذاری در ایران ایجاد می کنند و در پشت صحنه خزانه داری آمریکا اضطراب هایی را به وجود می آورد تا سرمایه گذاری در ایران انجام نشود. (تابناک سه شنبه ۹۵/۰۴/۰۸)	فرد هاچبرگ، رئیس بانک صادرات واردات آمریکا: هیچ مبادله ای برای ایران را تسهیل نخواهیم کرد. «به موجب قوانین جاری، بانک صادرات - واردات ایالات متحده هیچ مبادله ای را برای حامیان تروریسم دولتی تأمین مالی نخواهد کرد.» (خبرگزاری فارس پنج شنبه ۹۵/۰۴/۱۰)	بانک جهانی در اطلاعیه ای در واکنش به اظهارات محمد خزاعی معاون وزیر اقتصاد گفت که این نهاد قصد هیچ برنامه همکاری و سرمایه گذاری بلند مدت و کوتاه مدت در ایران را طی دوران پسابرجام ندارد. به گفته بانک جهانی این نهاد قصد هیچ برنامه همکاری و سرمایه گذاری بلند مدت و کوتاه مدت در ایران را طی دوران پسابرجام ندارد. (تابناک چهارشنبه ۹۵/۰۴/۰۹)

ردیف	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	واکنش‌های داخلی	واکنش‌های خارجی	فرایند اجرایی
	موظف است طبق بند ۳ مصوبه‌ی مجلس، اقدام‌های لازم را انجام دهد و فعالیت‌های برجام را متوقف کند. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)			

هـ- بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	برجام رونق صادراتی نفت ایران را در پی داشته	نفت و انرژی	مجموع صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران برای نخستین بار در سال‌های اخیر از ۲,۵ میلیون بشکه گذشت. آخرین آمارهای صادرات نفت ایران حاکی از این است که ایران در ماه خرداد مجموعاً بیش از ۲,۵ میلیون بشکه نفت و میعانات گازی صادر کرده است. هر چند برخی گزارش‌ها حاکی از این است که سطح صادرات نفت ایران از سطح پیش از اعمال تحریم‌ها هم فراتر رفته است اما مسئولان ارشد وزارت نفت تاکید دارند که ما هنوز به سطح صادرات پیش از تحریم‌ها نرسیده‌ایم.	ایسنا دوشنبه ۹۵/۰۴/۰۷
۲	مبادلات تجاری برجامی زمینه ساز تغییرات در جامعه ایران است	مبادلات تجاری در چارچوب برجام	جان کری وزیر خارجه آمریکا در سخنانی در موسسه تحقیقاتی اسپن در ایالت کلرادو گفت که امیدوار است قرارداد فروش ۲۵ میلیارد دلاری هواپیمای بوئینگ به ایران، این کشور را از پیشروترین حامی تروریسم به یک دولت مسئول تبدیل کند. وی افزود: تجارت با ایران، ابزاری	خبرگزاری تسنیم پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰

منبع و تاریخ	مستند	حوزه موضوعی	محور یا موضوع	ردیف
	است که می‌تواند تغییرات داخلی را در این کشور تقویت کند.			
<p>خبرگزاری تسنیم</p> <p>جمعه ۹۵/۰۴/۱۱</p>	<p>آیت الله سید احمد علم الهدی ظهر امروز در خطبه‌های نماز جمعه مشهد: مذاکرات روشن بود اما اینکه قراردادی مخفیانه امضا و آمریکا بر همه چیز مسلط شده، صحیح نیست، محور در جبهه مقاومت ایران است و تمام مشکل آمریکا با ما همین محوریت جبهه مقاومت است، در عرصه سیاست هم مشکل این است که ایران را محور مقاومت می‌بیند.</p>	<p>توافقات مخفی در</p> <p>قالب برجامی</p>	<p>تلاش آمریکا برای نفوذ در</p> <p>نظام اسلامی از طریق برجام</p>	۳
<p>خبرگزاری صداوسیما</p> <p>شنبه ۹۵/۰۴/۱۲</p>	<p>حسن روحانی، رئیس جمهوری در ضیافت افطار با دست اندرکاران (برجام): در چارچوب این مذاکرات و در نهایت برجام، به توافقی دست یافتیم که مساله بسیار پیچیده پی ام دی، حل و فصل گردید، کشور از فصل هفتم خارج و تحریم‌ها بتدریج برداشته و مسیر تقویت برنامه دفاعی کشور نیز گشوده شد و اینها موفقیت بزرگی در راستای منافع ملی بود. امروز حقوق هسته‌ای ایران اسلامی که خواست ملت بود، تثبیت شده است، به گونه‌ای که اکنون "یو اف شش" (UF6) و آب سنگین می‌فروشیم و کیک زرد خریداری می‌کنیم و همزمان هزینه‌های واردات، کاهش و مسیر ارتباطات بانکی هموار و زمینه برای سرمایه‌گذاری مهیا شده است و ما باید قدردان این کار بزرگ ملی باشیم. برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، کم هزینه ترین راه برای رسیدن به اهداف و منافع ایران اسلامی بود و راهی به جز برجام برای رسیدن سریعتر به این اهداف وجود نداشت.</p>	<p>نتایج برجام</p>	<p>برجام فرصت‌های زیادی</p> <p>ایجاد کرده</p>	۴

منبع و تاریخ	مستند	حوزه موضوعی	محور یا موضوع	ردیف
خبرنگاران جوان شنبه ۹۵/۰۴/۱۲	علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی: هیئت نظارت بر برجام به طور مداوم تشکیل و در جلسه گذشته این کمیته، گشایش‌ها و چالش‌های پس از برجام بررسی شد و گشایش‌ها شامل مسائل پولی، بانکی و انرژی بوده است.	اجرای برجام	گشایش‌های برجام در چارچوب مالی تحقق یافته	۵

مدیریت
پژوهش
خبری
معاونت
خبر
صدا و سیما

بررسی و تحلیل

تحلیل و جمع‌بندی مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ «افزایش صادرات نفتی ایران، طرح دعوی از سوی مرکز قانون و عدالت آمریکا علیه دولت اوباما، تاکید بانک جهانی بر خودداری از همکاری با ایران در دوره پسابرجامی، انتقاد رئیس مجلس نمایندگان آمریکا از نقش جان کری در اجرای برجام، تاکید بانک صادرات – واردات آمریکا بر ممانعت از تسهیل مبادله با ایران، حمایت وزیر امور خارجه آمریکا از معامله بوئینگ با ایران، تحریم چند شرکت روسی همکار با ایران و تاکید رئیس مجلس شورای اسلامی بر وجود نقاط ضعف برجامی غرب» از جمله مهمترین موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۴/۰۷ تا ۹۵/۰۴/۱۳ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «انتقاد رئیس مجلس نمایندگان آمریکا از نقش جان کری در اجرای برجام» اولین خبر مهم برجای این هفته بود. واکنش مخالفان تندروی برجام در آمریکا پیش از این در قالب و چارچوب های متنوعی همچون؛ مخالفت‌های تند، ارائه طرح‌های تحریمی پیشنهادی و مخالفت با همکاری تجاری و اقتصادی و .. نمایان شد. حال به گزارش رسانه‌ها پال رایان رئیس مجلس نمایندگان آمریکا با انتقاد از نقش وزیر امور خارجه آمریکا در برجام و متهم ساختن وی به بازاریابی برای ایران، در مصاحبه با واشنگتن فری بیکن گفت: «حقیقت اینجا است که ایران اصلی‌ترین حامی تروریسم دولتی است. تا زمانی که این تغییر نکند، شرکت‌ها حق دارند برای ورود به بازار ایران، نگران باشند.»، «کجای توافق هسته‌ای اواما آمده که جان کری باید بازاریاب اصلی ایران باشد؟» (خبرگزاری فارس پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰)

البته جناح تندرو و مخالف برجام در آمریکا علاوه بر این خبر، چند خبر دیگر را به خود اختصاص دادند از جمله مخالفت صریح بانک صادرات - واردات آمریکا با تسهیل امور تجاری بانکی با ایران! بر این اساس فرد هاچبرگ رئیس بانک صادرات - واردات آمریکا با صدور اطلاعیه‌ای مبنی بر خودداری این بانک از تسهیل معاملات بانکی با ایران تصریح کرد: هیچ مبادله‌ای برای ایران را تسهیل نخواهیم کرد. «به موجب قوانین جاری، بانک صادرات - واردات ایالات متحده هیچ مبادله‌ای را برای حامیان تروریسم دولتی تأمین مالی نخواهد کرد.» (خبرگزاری فارس پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰)

به گزارش خبرگزاری‌ها بانک جهانی نیز در اقدام مشابهی در اطلاعیه‌ای در واکنش به اظهارات محمد خزاعی معاون وزیر اقتصاد اعلام کرد که این نهاد قصد هیچ برنامه همکاری و سرمایه‌گذاری بلند مدت و کوتاه مدت در ایران را طی دوران پس‌برجام ندارد. به گفته بانک جهانی این نهاد قصد هیچ برنامه همکاری و سرمایه‌گذاری بلند مدت و کوتاه مدت در ایران را طی دوران پس‌برجام ندارد. (تابناک چهارشنبه ۹۵/۰۴/۰۹) این اخبار منفی را که می‌خوانیم به سرعت اذهان یاد اظهارات سراسر مثبت برخی مسئولان می‌افتد که تاکید می‌کنند همه بانک‌ها آمادگی کامل برای همکاری با ایران را دارند و تحریم‌ها به طور کامل برداشته شده و .. انصاف این است که بخش مهمی از تحریم‌ها برداشته شده و برخی بانک‌ها برای همکاری با ایران اعلام آمادگی کرده و تعدادی نیز این همکاری را آغاز کرده‌اند و گشایش‌هایی نیز در زمینه عقد قرارداد و تبادلات اقتصادی ایجاد شده ولی هنوز در آغاز راه هستیم و شرایط به طور کامل عادی نشده. پس فراموش نکنیم که در جایگاه قضاوت در فقره «اجرای برجام» جانب انصاف و عدالت را زیر پا نگذاریم!

۲- «حمایت وزیر امور خارجه آمریکا از معامله بوئینگ با ایران» دیگر خبر مهم برجای این هفته بود. بالاخره پس از اظهارات جان کری و جاش ارنست^۱ در باره معامله بوئینگ با ایران و تایید این اقدام نوبت وزیر امور خارجه آمریکا شد که در سخنانی باتایید این اقدام، اهداف مطلوب خود در این باره را بیان کند. به گزارش خبرگزاری‌ها جان کری

۱ - جاش ارنست سخنگوی کاخ سفید در جمع خبرنگاران در خصوص معامله بوئینگ با ایران گفت: فکر کنم شما به مورد بوئینگ اشاره می‌کنید. این نتیجه برجام است؛ برجام همان توافقی است که سال گذشته منعقد شد و ایران را از دستیابی به سلاح هسته‌ای منع کرد. «دولت ایران هم نگران بالا رفتن شدید سن ناوگان هوایی خود بود؛ ناوگانی که امنیت مردم این کشور را به خطر انداخته بود. این یک نمونه خوب است که نشان می‌دهد چگونه تمایل آنها (دولتمردان ایران) برای تعامل مجدد با جامعه جهانی، به آمریکا و جامعه جهانی اهرمی داد که ایران را مجبور کند تعهداتی را در خصوص برنامه هسته‌ای خود بپذیرد.» (الف چهارشنبه ۹۵/۰۴/۰۲)

وزیر امور خارجه آمریکا در سخنانی در موسسه تحقیقاتی اسپن در ایالت کلرادو گفت: امیدوارم قرارداد فروش ۲۵ میلیارد دلاری هواپیمای بوئینگ به ایران، این کشور را از پیشروترین حامی تروریسم به یک دولت مسئول تبدیل کند. تجارت با ایران، ابزاری است که می‌تواند تغییرات داخلی را در این کشور تقویت کند. (خبرگزاری تسنیم پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰) با عنایت به این اظهارات دو نکته به ذهن می‌رسد **اول اینکه** این قرارداد از بوته اما اگر و مرحله آزمایش گذشته و حالا جدی بلکه قطعی شده که بسیار حائز اهمیت است چون بمنزله ایجاد شکاف در بدنه تحریم‌هاست. **دوم اینکه** همانطور که جان کری تصریح کرده هدف غایی آمریکای‌ها از تبادلات تجاری؛ ایجاد تغییر در فضای سیاسی جامعه مد نظر هستند و این یعنی نفوذ.. پس باید بهوش باشیم و منویات رهبری در مقابله با نفوذ و دشمن چراغ راه باشد.

۳- «تاکید رئیس مجلس شورای اسلامی بر وجود نقاط ضعف برجامی غرب» مهم‌ترین خبربرجامی این هفته بود. به گزارش خبرگزاری‌ها علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی در اظهاراتی با تاکید بر پایبندی ایران اسلامی بر تعهدات برجامی ایران و وجود نقاط ضعف برجامی در کارنامه غرب تاکید کرد؛ به نظر می‌رسد غربی‌ها در اجرای برجام نقاط ضعفی را گذاشتند که برخی از این نقاط ضعف مربوط به برچیدن تحریم‌ها علیه ایران می‌شود که بخشی از این عدم برچیدن تحریم‌ها را در بانک‌های بزرگ کشور شاهدیم. یک اضطرابی هم برای سرمایه‌گذاری در ایران ایجاد می‌کنند و در پشت صحنه خزانه‌داری آمریکا اضطراب‌هایی را به وجود می‌آورد تا سرمایه‌گذاری در ایران انجام نشود. آنها همزمان با توافق هسته‌ای، عملیات دیگری را هم از نظر سیاسی سامان دادند تا نفوذ نظامی‌شان را در منطقه بیشتر جلوه دهند. (تابناک سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸) وی همچنین در سخنان مشابهی تاکید کرد: مسیری که غربی‌ها می‌روند، کج راهه است و آنها می‌خواهند به ایران با بهانه دیگر فشار آورند. اگر غربی‌ها به دنبال این باشند که حول و حوش مسأله هسته‌ای دیوار بکشند و هسته‌ای را به زبان دیگری احیا کنند. توافق بهم می‌خورد. (انتخاب پنجشنبه ۹۵/۰۴/۱۰)

علی اکبر ولایتی مشاور ارشد بین الملل رهبر معظم انقلاب نیز در سخنانی ضمن تاکید بر پایبندی برجام ایران به تعهدات خود بر اتخاذ تصمیم مقتضی در شرایط تحمیلی غرب تاکید کرد. به گزارش رسانه‌ها ولایتی گفت: ما به سهم خودمان نقض کننده عهدی که بستیم، نیستیم و مذاکرات در جهت اجرای برجام باید ادامه یابد. رهبر معظم انقلاب در همین راستا از گروه ناظر اجرای برجام خواستند که نحوه اجرایی شدن برجام را با دقت رصد و پیگیری کنند، مگر اینکه طرف مقابل اعلام کند که برجام را کنار می‌گذارد در غیر این صورت باید مذاکرات را برای اجرای برجام با قدرت پیش برد. (خبرگزاری تسنیم سه‌شنبه ۹۵/۰۴/۰۸) دبیر شورای عالی امنیت ملی هم به نکته مهم رصد برجام اشاره کرد و افزود: کل برجام در اختیار آمریکا نیست و کشورهای اروپایی موضع متفاوتی نسبت به آمریکا دارند.. البته باید گفت هیئت نظارت بر برجام به طور مداوم تشکیل و در جلسه گذشته این کمیته... (باشگاه خبرنگاران جوان شنبه ۹۵/۰۴/۱۲) با توجه به این چند خبر به نظر می‌رسد که اولاً تعدادی از مسئولان با توجه به بدعهدی و مانع تراشی آمریکا در برجام؛ در مقام اعتراض برآمده و از ضرورت رصد دقیق برجام از سوی هیئت نظارت بر برجام سخن رانده اند. که این توجه به رصد دقیق برجام کاملاً مهم و ارزشمند بلکه حیاتی است. ثانیاً به نظر می‌رسد این مواضع برگرفته از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار رضانی ایشان با مسئولین نظام است که فرمودند .. ما البته برجام را ابتدائاً نقض نخواهیم کرد؛ این را همه بدانند! ما نقض نمیکنیم برجام را لکن اگر طرف مقابل

نقض کند که حالا همین طور این کسانی که نامزد ریاست جمهوری آمریکایند، مدام دارند تهدید می کنند که ما می آییم پاره می کنیم، نقض می کنیم، اینها اگر پاره کردند، ما آتش می زنیم^۱.. که این الگو گیری مبارک و فرخنده است انشاءالله.

۱- بیانات معظم له در ۹۵/۰۳/۲۵ پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی سیدعلی خامنه ای (مدظله العالی)